GYŐRI

TÖRTÉNELMI ÉS RÉGÉSZETI

FÜZETEK.

SIMOR JÁNOS

GYŐRI PÜSPÖK Ő MÉLTÓSÁGA KEGYES PÁRTOLÁSA MELLETT

KIADJÁK

RÁTH KÁROLY és **tdr. RÓMER FLÓRIS**

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA TAGJAI.

I. KÖTET.

Széchényi György levelének hasonmássa, a Német-Jáhrndorfi szentségmutató, a Bőnyi reformatus egyház kelyhe, Hunyady János ország-kormányzó által a Békássy családnak adott cimeres levelével.

GYŐR, 1861.
NYOMATOTT SAUERVEIN GÉZÁNÁL.

XXIV.

ADALÉK A BOSZORKÁNYPEREKHEZ.

(Közli Rómer Flóris.)

(Folytatás.)

III.

Eketsen az nap szettünk bizonisagot.

1) Tano. Szarka Gergel. hiti utan azt uallia hogj hallotta hogj iokan hittak gjogitani Chepi Andrast azt tudgja hogj egiezer az felesegenek. giermek agjaban el ueszet uolt teie es mondotta, ez tanonak. hogj im szakallasra megj talan tudna Sigmondne koma aszoni erről valamit megh kerdette tőle es azt monta hogj az eper leuclet gieökerestöl assa föl az iuo szerszamaba. tartsa es arrol igiek. kiről iuot is es megh köniebedet. Heuesi Andrasne felöl azt mongja hogj. egiszer az Matskasban ment uolna kaszalas korban. lattot ket Aszont. kinek egik Heuesi Andrasne uolt. az masik. Salla Balasne uolt. es hallotta heuesinetöl hogj ez az fü ferfinak ualo es ez Aszonnak ualo.

2) Tano. szarka Gergel. ifiabik. megh esküt azt uallia: semmit sem tud.

3) Tano. Nicos Istuan: hiti utan azt uallia hogj miuel hogj ő nekys megh uesztettek az labat heuesinere gianakodot hogj eő miata let uolna de bizoniossan nem tugja.

4) Tano. szarka Janos. hiti utan azt uallia: semmit sem tud.

5) Tano. Nikos Matiasne hiti utan azt uallia hogj azt hallotta Heuesi Andrasne felöl. hogj Bainak Illesne az kezet hatra vetuen. uesztegh fekveseben eijel oda ment. ragatta kezet. nagj hahotat tsapuan.

6) Tano. szarka Gergelne. megh esküt. hiti utan azt

uallia. Sigmond Andrasne felöl hallotta hogj tud büüös baiosagot heuesi Andrasne es hogj eper leuelet mondotta hogj szegienek az mellie megh ueszeröl.

7) Tano. Szarka Gergeli mostoha leania semmit sem tud.

8) Szarka Gergeli leania panna. hiti utan azt uallia: hallotta Sigmond Andrasne felöl hallotta hogj tud ualami babonasagot. semmit sem tud egjebet.

9) Szarka Janosne. hiti utan. hallotta mastol. hogy Heuesi Andrasne tud ualami mesterseget. de ö nem tugia mit.

10) Tano szarka Gergeline. hiti utan azt uallia: semmit sem tud.

11) Tano. Bornrosne. hiti utan semmit sem tud.

12) Tano. Nikos Pal. megh esküt. hiti utan azt uallia. hogj azt hallotta hogj Chepi Andrasra az Apiatol marat az tudomanj. egiebet semmit nem tud.

13) Tano. kontor Istvan hiti utan azt uallia: semmit sem tud.

14) Tano. Heuesi Ferencz. hiti utan azt uallia. semmit sem tud.

15) Tano. Bari Pal hiti utan azt uallia. semmit sem tud.

16) Tano. Szegics Lukats. hiti utan azt uallia: azt hallotta Bogar Jakabtol. hogj azt mondota heuesinenek. hogj teged az faluban sem köllene tartanj.

17) Tano. Beke Lazlo hiti utan azt uallia: hallotta azt hogj azt beszeltek heuesi Andrasne felöl, hogj tudna ualami hituan mesterseget. de ö nem tugja mit.

Szarka Gergeli leania panna azt is uallia hogj egiczer heuesi Andrasnehoz ment volt es az kissebik leania margit azt mondotta. hogj Ania am otfön az ördög tsukliaia kiert igen szida az Annja.

18) Tano. Beke Miklos. hiti utan azt uallia. hogj hallotta heuesi Andrasne felöl. hogj tehenek haszna el tunna uennj. egiebet nem tud.

19) Tano. Heuesi Janos. hiti utan az uallia: semmit nem tud.

20) Tano. Kelemen Mihalj. hiti utan azt uallia. hogj Heuesi Andrasnetol magatol hallotta azt. hogj egj korban Nikos Matias marhai uesztettek uolt el Heuesi Andras buzaiat.

ki miat az falu előtt is forgattanak. megh itelte az falu heuesinek az kart, kiben egj keresztest megis adot, hatrais marat benne es egjkor monda nekem. Mihal Vram ezt en tsak magadnak mondom. hogj aban uoltunk leaniostól. hogj megh giogieitsuk az Nikos Istuan labat. de hogj megh nem fizetek az kart izenj akartam az leaniommalis Szilasra de immar mi nem giogieitiuk. hanem szenuegie azt mit talalt.

21) Tano. Bodo Janosne hiti utan azt uallia, hogj az heuesi Andrasne mikor az helet peörlöttek tölök 3. hallottnak az temetesben ualo földet 3. marokkal uetetet az leaniaual. Is megh midőn Visra ualo erletes buzanak az szalmaiaban el uitelet az leaniaual. katusal. es azon leania az haiat len nieöueskor az meheknek ki iaro likokban niomta. mire ualo uolt azt maga tugja.

22) Tano. Tapocz Mihalne. hiti utan azt uallia hogj egikor el ueszet az teheneinek haszna es Bainak Illesne mondotta nekj hogi negiedik az haza hozatok az ki el uette az teheneid hasznat. negyedik haz pedigh heuesi Andras haza oda.

23) Tano. Bodo Janos. hiti utan. azt uallia hogj az heuesi leania az 5 mehenek is haiaual be dugta az kiiaro likat. azt is hallotta, hogj az temetesről. egiegi marok földet uitetet. Azt is hallotta hogj az leania heuesinenek margit az Temetesnel. az Bereczk Janos teheneit. farkoknal fogua mind megh rangatta. az Anniais ot uolt.

24) Tano. Tapocz. Albert hiti utan. azt uallia hogi az battiatol Lazlo Andrastol azt hallotta hogi sz. Gieörgj nap taiban, mezeitelen forgodtanak heuesine masod magaual. az maga Vdvaran. az barom közeöt. de mire ualo uolt. maga tudgia.

25) Tano. Tapocz. Mihalj. hiti utan. azt uallia hogj ez niaron. teheneinek el uettek uolt az haznat. es Bainak Illesne azt mondotta hogj heuesine feite megh.

26) Tano. Bugar Janos hiti utan. semmit sem tud.

27) Tano. Salla Balasne, hallotta hogi tudomannios az Chepi Andras heuesineis. hogi tud halotta. es azt is hallotta mikor füvet szakaztot. azt monta fü en Istennek neueben kereslek es Isten kedueiert szakaztlak.

28) Marton Mihalne. hiti utan azt uallia: semmit sem tud.

29) Tano. Marton Mihal semmit sem tud.

30) Tano. Bari Palne semmit sem tud.

31) Tano. Bainak Illesne hiti utan azt uallia. semmit sem tud.

32) Tano. Fodor Margit hiti utan azt uallia. semmit sem tud.

33) Tano. Neömeös Pal leania Eörsike semmit sem tud.

34) Tano. Nömös Pal semmit sem tud.

35) Tano. Beke Simonne. heuesinere hallotta hogj gianakodtak heuesinere. a kinek ualami niaualiaia uolt.

36) Tano semmit sem tud.

37) Heuesi peter hiti utan azt uallia hogj eő semmit nem tud.

38) Tano. Grof Miklos. hiti utan semmit sem tud.

39) Tano. Czelle Benedek hiti utan semmit sem tud.

40) Tano. hiti utan azt uallia, mikor az hazon peöröltek. akkor igen futottak Sigmond Andrasnehoz, egjebet semmit nem tud. (Az egész vallomás ki van törölve.)

41) Tano Sipos Mihalj. hiti utan. semmit sem tud. egiebet. hanem egjkorban sz. Giörgj nap tajban. azt latta hogj mikor ki haitottak uolna reguel az tsordat. tahat penetet (?) lapatot az kapuban altal nioito eö maga. j. imegben uolt haiadon föuel Heuesine riuogata az Vrat monduan. mast haicsad mert senkit nem latok mast az Vczaban.

42) Tano. kis Andras, hiti utan. heuesi Andrasne felöl. azt tugia mondani. miuel hogj az haz miat peörlettenek heuesi Andrassal az idö alat ket giermekiy lettenek az ő feleseghenek halua. es minthogy tsaplar uolt. ugian iol tartotta egjczer, kerte Istenert heuesinet. az Istenert. hogj ha ualamit tud ne hagja az feleseget ugi el ueszni es giermekit halua szülni. Arra azt mondotta, hogj hoz megh Andras Vram semmit ne feli immar ezutan. mert semmi niaualaia nem leszen es ezutan epen szüli giermekit mint mas Aszoniok es szepen megh hiszik. eö maga is tsak az mit enni küldeök azt megh egj. ne felien semmit.

43) Tano. Sipos Mihalne. hiti utan semmit sem tud.

44) Tano. Grof Miklosne. hiti utan semmit sem tud.

45) Tano. Heuesi Ferenczne. hiti utan semmit sem tud.

46) Tano. Paior Janos semmit sem tud.

47) Tano. Bugar Istvan semmit sem tud. egiebet hanem mint hogj az Apianak igen fait az szeme kerdette töle mint uan eötsem az Apad mondam bizoni igen nehezen uan az szemeiuel, arra monda. hogj had gieötreögiek mert mindelteg uala uolt az nagj iregisegh.

48). Tano. Farkas Peterne hiti utan azt uallia: heuesine hallotta az Vratol hogj az lapaton pemeten hajtottak ki heuesine az teheneket.

49) Tano Farkas peter hiti utan azt uallia. heuesine felöl. hogj az mas szent giörgi napban. latta hogi heuesine az Asagon pemeten haitotta kj az teheneit.

50) Tano kontor Giurko. semmit sem tud. Ezen tano azt is uallia hogj hallotta hogj. sz. Gieörgi napian az tehenre föl. ugrot. es az utan az saitart az feiekhez uerte. es. farkoknal uisza rangatta.

51) Tano. Mikos Peter. hiti utan semmit sem tud.

52) Tano szabo Istuan. semmit nem tud hanem azt mit az eötuenedik tano uallia heuesine felöl ö is ugj tugia.

53) Tano Nagj Marton semmit sem tud.

54) Tano Paior Janosne hiti utan azt uallia: hogi Bari Palnet hitta heuesine buza irtanj es nem ment. tahat az giermeke megh betegölt es megis holt azon betegsegben. gianakodot Heuesinere erette. azt is hallotta hogj egj Daniel szolga legeni peörölt Vegh pallal. azt mondottak. hogj valahan. heuesine forogh nem uesztik ot el az peört.

55) Tano Paior Istuanne hiti utan semmit sem tud.

56) Tano Bereczk Janosne hiti utan egiebet nem tud hanem az Bereczk Miklosnak mostoha leaniaban hogj az gonozok benne uoltak. az fördöbeöl. azt mondotta heuesinenek. hogj te eördögh uagj mise palis az töbit nem mondhatok. tessek ezen uilagon az en niomorusagom.

Beke Simonne azt is hoza teszi az eö uallasahoz, hogj igen fait az feie. es miuel hogj az Takats Benedek a ki hazban mast lakik. azt mondotta heuesine hogj menj ki tsak abol az hazbol. nem fai az feied. hanem tsak az köniued tsurogh. es. j. fazek Vad körtuelt adot. azt hatta hogi megh

cgjem azt es tehen ganeban es tsuz borsoban mosd az feie-det es megh giogiul.

57) Tano. Nikos Istuanne semmit sem tud.

58) Tano. Bereczk Miklosne semmit sem tud. egiebet hanem Valamit Bereczk Janosne mond ennek az leania felöl. eö is ugj hallotta hogj eördögnek monta heuesinet.

59) Tano katus Aszonj hiti utan. semmit sem tud.

60) Tano Bereczk Janos hiti utan azt uallia: heuesine Andrasne felöl, ualamint. mondot felesege.

61) Tano. Nikos Istuan hiti utan egikorban Farkas Mihalt szolgalta. es. egj szolgaia Török Gergeli neuö, ment oda ez tano szallasara es kert lentset töle, monduan hogj az Aszoniom heuesi Andrasne Almat hoz es almat adok erette. megh szitta az legent monduan. hogj en egiebkor sem loptam az gazdat megh, im ugj tsaplak arczul. Azonban heuesi Andrasne az maga kerteböl ieöt be es mondotta neki te aszoni miert küldöd az szolgadat mashoz es lopni taneitacz mast uele. arra monda. hiszem te magad igerted. mondotta ez tano hogj hazucz. mert nem igertem az aiton hogj be ment monda osztan. no uesztegj tsak te resz. mind eltigh rea emlekezel te megh erre. azután osztan az labat nem tugia mi lölte csak ugian az utan ualo pünkösdben. de. 18. tsontot vetet az kire szamot tartot. mast is megh laczik az hele es az esztendöt sem tölthette ki miata: az földes Gergelne mikor kinlodot. es eördögnek mondotta heuesinet ez is ugj hallotta mint az több tanok.

Paior Janosne megh ezt el felette uolt. hogj egikor betegh uolt uolna heuesine. Mikos Josane mondotta megh megh nem hal. azert betegeskedik hogj mikor kedue nincs az elmeneshez megh rangatiak az ert betegeskedek.

62) Tano. Baior Istuan. semmit nem tud. hanem. az mint eördögnek mondotta az. huga heuesinet eöuis ugj hallotta mint Bereczk Janosne.

63) Tano. Farkas Istuan, hiti utan. azt uallia: semmit sem tud.

64) Tano. Kacz peter szolgaia: paior Andras. semmit sem tud.

65) Tano. Mikos Pal ifiabik hiti utan azt uallia hogj hal-

lotta Heuesine felöl. hogj Bogar Jakabnak tehene megh boriazot es el futot. nagj riua heuesine Vduarara. az utan aztan mind boriastol megh holt el szaraduan az tehen. kiert heuesinere uetet bugar Jakab.

Aztis hallotta ezen tano hogj egj korban tsak egj imegben ki haitotta az disznokat heuesine es az buzak közöt iaruan. megh uizesedet az inge allia es. ithon megh fatsarta. aban az uizben az tesztaban töltöt es igen megh szaporodot tsak nem ki futot az teknieöbölis, az lapaton ki haitot tehenek dolgat eöis ugj hallota.

66) Tano. Heuesi Istuan. hiti utan azt uallia: semmit sem tud.

67) Tano. kis Andras szogaia: heuesine. 5. penzeuel uolt ados heuesine kerte töle es az leaniaual kerestette az ladabann. el döitöt. 2. fazek teiet. az leaniais eötet szitta erette. az utan az laba fait ki miat heuesinere gianakodott.

68) kis Andras. hiti utan azt uallia, gianakodot heuesinere az giermeki el uesztesert.

69) Tano Lazlo Andrasne. hiti utan. hallotta hogj heuesine ertet uolna. giermekekre olvasni.

70) Tano. Beke Janosne. semmit sem tud.

71) Tano. Heuesi peterne. mikos matias fianak az laba megh ueszeseert. gianakodot. heuesi Andrasnera.

72) 73) Tanok. Szalai Benedekne es Szabo Mihalne. azt ualliak. egj madi Aszontol hallotta mivel hogj az Vra. igen gonoszul uolt. azt mondotta hogj menj oda tsak heuesinehez, es kerjed bizoni megh tugia giogieitani. Kerte. de azt mondotta. hogj az töli fa leuelet főze es annak az leueben főreöszo.

74) Tano Kontor Balintne semmit sem tud. semmit sem tud.

75) Tano Heuesi Istuanne. semmit nem tud. semmit.

76) Tano Kelemen Mihalne. földes Gergeline hogj eördöghnek monta heuesinet. Kelemen Janosne latta heuesinet hogj nagj lustoson iöt be es az ruhaiat megh fatsarta: Tot Giörginetöl hallotta. hogj Tapocz Benedek ablakian mentek be az Aszoniok, kik közöt heuesine is ot uolt. es az giermek fördöieben mosakottak.

77) Tano. Gaso Istuanne semmit sem tud. heuesine felöl azt hallotta. miuel hogj az Mikos Matias fianak gonoszul uagjon az laba azt mondotta hogj agigh megh nem giogjul ualamigh el nem ueszi az en leaniamat. azt is hallotta hogj ö nala uolna az eletnek diszletj.

78) Tano. Lazlo Istuanne. hiti utan semmit sem tud. hanem hallotta azt Tapocz Benedektöl. hogy az mint az töb tanok megh uallak. heuesi Andrasne negied magokal be mentenek. kik ezek uoltak. Heuesi Andras. es felesege es az. 2. leania. ot az fördöben megh füreödtek. es az utan az Aprokat ki rakta az Ablakon, utol. az Aszonj ment ki. Giörkene is azt uallotta hogj mikor egikor giermeke akart lennj. tahat eleiben ment de semmit nem arthatot nekj.

79) Tano. Beke Andrasne. hiti utan. semmit sem tud.

80) Tano. Chelle Benedekne. hallotta hogj Chepi Deömötör. az fianak Andrasnak hatta uolna az eö tudomanjat egiebet semmit sem tud.

81) Tano. Farkas Balas, semmit nem tud.

82) Tano. Beke Simon. semmit sem tud.

83) Tano. Gaso Istuan. semmit sem tud.

84) Tano. Kozma Janos. semmit sem tud. hanem azt hallotta heuesi Andrasne felöl hogj tudna az tehenek haszna el uetelehez.

85) Tano. Kacz Peter felesegestöl egjarant. semmit nem tudnak. hanem masoktol hallottak hogj bü baiolashoz tudna heuesi Andrasne.

86) Tano. Kacz Janosne. semmit sem tud.

87) Tano. Farkas Balasne semmit sem tud.

88) (Tanu bizonsága hiányzik az eredetiben.)

89) Tano. lukats Istuan hiti utan. semmit sem tud.

90) Tano. Jarfas Giorgine semmit sem tud.

91) Tano. Kozma Janosne. hiti utan semmit sem tud. hallotta azt. hogj mikor kouats Janosne giermek agiban feküt. heuesi Andrasne oda ment uolna es az niakara ugrot es ugj raszta megh. azt is mongia hogj. magais igen betegh. uolt es oda ment heuesi Andrasne es azt mondotta hogj nem tsoda hogj betegh vagj mert az feied ueleiet ki uetek. az

tsuda hogj tsak igis uagj osztan maga adot füvet es aban mosta az feiet.

Azt is hallotta Gaso Istuanne hogj Farkas Gieörgine leania oda ment uolt. heuesinehez es az ket halankiarol el niertek az haiat es az Esztrehban giugtak. oda ment Farkas Giergine kerdette miert tselekettek azt az ö leanianal. osztan ki uerte heuesine az ö Vduararol.

92) Tano. Lukats Istuanne hallotta hogj Chepi Andras ertene az giogieitashoz. egiebet semmit sem tud.

93) Tano. Takats Janos. semmit sem tud.

94) Tano. Farkas Balas szolgaia semmit sem tud.

95) Tano. Farkas Leörinczne semmit sem tud.

96) Tano. Somogj Ferenczne semmit sem tud.

97) Tano. Somogj Miklosne semmit sem tud.

98) Tano. Somogj Miklos semmit sem tud.

99) Tano. Somogj Jakab semmit sem tud.

100) Tano. Bereczk Jakab semmit sem tud.

101) Tano. paior Mihalj semmit sem tud.

102) Tano. Bereczk Miklos semmit sem tud. az mostoha leania felöl azont uallia mint Bereczk Janosne.

103) Tano. Farkas Lörincz semmit nem tud.

104) Tano. Mikos Josane, semmit sem tud. hallotta azt Albert predikator felöl. hogj egiczer rea ment uolna eijel Sigmondne es el akarta uinnj: mas nap kerdette töle miert edes komam aszonj. hogj ez eijel el akartal uinnj. el tagatta. hogj nem uolt ot.

105) Tano. az birone kouats Janosne. azt uallia hogj megh fogtak uolt az Vrat Kovats Benedeket azt mondotta Sigmondne hogj ne fellien adigh migh az ö feieh fön Al. azt is mongia. hogj egj korban mikor giermek agjban feküt uolna: neminemö dologert reaia haragút uolt. Heuesi Andrasne és megh feniegette uolt. ezt is hoza teszi az birone kouats Janosne. hogj Tapocz Benedektöl es felesegetöl magok szaiabol hallotta azt hogi egikor Heuesi Andras feleseguel. es. 2. leaniaual. eijel iaro modra it Eketsen be reöpöltek az Ablakon. es ot egj kad fördö uolt. kiben kemenien mosakottanak es az utan az leankait ki rakta az Ablakon. azok utan az maga Heuesi Andras utolszor az fe-

lesege reöpeöltek ki az Ablakon. Annakutanna egj elö alomkor eijeli iaro allapatban ide iöt az hazokban es az Arczaiara tette heuesine az kezet. ö is ugian azon maga Arczaian megh tapasztalta heuesinenek az kezet. azt tutta hogj az Vra niult hoza. Kerdete mit akar. az Vra penigh hoza nem niult. Annak utanna. osztan. annira let dolga. hogj semmit nem birt magaual. hanem Vtskordi Anna kente osztan. es ugj könniebedet megh. az mondotta osztan hogj heuesine Vja nioma az. Albert predikatortol eö is hallotta hogj be ment uolt Sigmondne az ö Ablakian. uegre osztan igen fait az feie az predikatornak.

106) Tano az biro kouats Janos, mindenben azont uallia mint az felesege.

107) Tano. Jarfas Gieorgj hallotta az Takats Benedek szolgaiatol, hogj latta hogj az Asagal megh szurkalta heuesine az teheneit es farkoknal fogua megh rangatta.

IV.

Anno 1627 die 20 Febr. szettünk bizonsagot Alsu geleren.

1) Tano. Czompo Matias hiti utan azt uallia. semmit sem tud.

2) Tano. Horuat Istuan. hiti utan azt uallia hogi az leanit mikor megh uesztettek uolt. Lakra ment uolt Chepi Mikloshoz es Andrashoz, kerte öket hogj ne hadnak ha mit tudnanak. lennenek segetsegel. az giermekinek. Chepi Andras mondotta hogj eö nem tud semmit. ugj uagjon hogj az Apam eleget tudot. es halala oraian. nekem hagja uala felis ueszem vala. de azt monda, hogj nem uagj te elegh ahoz. Lazlo peterne felöl azt tugja hogj mikor Markhazi megh akarta uolna konkolinet fogni. ide iöt es azt mondotta, hogj edes Anna azonj totsabol tengert nem köllene tsinalni, mert az Aszu fa mellet az niersis megh egh.

3) Tano. Matias Jakab hiti utan azt uallia, hogj Vas Gergelinet eö nem latta hogj az buzaban iart uolna es

harmatot szedet uolna. hallotta azt hogj Chepi Deömeöteör az fiainak hatta az tudomant. hallotta hogj **Vyheli Matene** is tudna tehenek hasznat. hallotta hogj Veöreös Peterneuel laknek Lazlo Pal Simon Ferencznel latta hogj megh heuetet patkora feite az tehenet.

4) Tano. Beödök Janos. hiti utan azt uallia. hogi Sipos Mihalitol hallotta hogj Lazlo Pal Veörös peterneuel gonoszul elne. Szabo Peternet latta hogj szent giörgi nap estén az sütő lapatal kemenien pallotta az teheneit ki az Vdvarrol es has kötelet uiseltetet az tehenei szaruan. egiebet nem tud

5) Tano. Seregh Matias hiti utan semmit nem tud egiebet. hanem hallotta azt hogi Chepi Andras tud efele mesterseget. **Lazlo** peternehez hallotta hogj az is tudna ualamit efele mesterseget. Vas Benedektöl hallotta hogi Szabo Peterne is nezeöue let. Matias Jakab felöl soha nem hallot sem latot semmit.

6) Tano. Szabo Janos hiti utan semmit sem tud egiebet hanem azt hallotta hogj Lazlo pal uele lakik Veörös Peterneuel.

7) Konkoli Mihali hiti utan semmit sem tud egiebet hanem Fonis Andrasne küldöt uele ualami kencöt az feleségenek az nema fiatol. Lazlo Peterne tugia hogi igen nehezlette mikor az teie melöl az tüzet masok el uittek.

8) Tano. Szabo Peter hiti utan semmit sem tud. uas Gergeline felöl hallotta hogj tudakos uolna. Simon Ferenczne felöl azt mongja hogj az maga felesege mas Aszoniokkal it a Mark Lukacs kuttian mostanak oda ment Matias Jakab hozzaiok es azt mondotta hogj: eö ment uolna szent Gieörgj nap estin hainalban. az hoszui szer földeken es latta hogj Simon Ferenczne az buzakon Vonkota az lepedöt es korsoban fatsarta, Lazlo palt hogj Veörös peterneuel laknek. hallotta: azt is latta szemeuel. hogj Vyheli Mathene egjczer egj kanna uizet uit innet az Mark Lukats Kuttiarol. es az teheneinek az kerezt tetemere töltuen benne le mosta. az tsetseket is megh uonogatta elsöben adigh ki nem botsatta az boriukat az kanna uizet osztan be uitte

mit tsinalt az utan uele azt nem tugia az utan feite osztan meg az teheneket. Azutan ismegh latta hogi egj Asaggal ki hajtotta az teheneket es mindeniket, megh szurkalta. Azt is hallotta Halaszi Palne szolgaitol, hogj ez elmult eözel mikor kosa Gieörginek segeitettek szantani az Mark Lukats Vduaran halt az eökreökel es latta hogj ezen Vjheli matene haromszor ieöt az Vdvara es mindenszer az Marha köziben ment. azt nem tugia mit tsinalt ot.

9) Tano. Vyheli Matene semmit sem tud. egiebet hanem azt latta hogj Szabo peterne egjkor egj egesz kenier föliböl ki kerekitet es egj fazekban tei uolt aban. 2. kes uolt. es fölliül be födte az kenier tanierral.

10) Tano. Seregh Matiasne hiti utan. azt uallia hogj Chepi Dömötör tudomanios uolt es az fiaira marat Simon Ferencznetol halotta Sigmond Andrasnet Vas Gergelnet hallotta hogj tudnak hogi Lazlo Pal Veörös Peternenel laknak. Szabo Peternetöl hallotta hogj arra taneitotta hogj hangja hatart hozon es hogj forro uizel eötse megh. s. azt agia az tehenenek inia: azt is mondotta hogi ugian azon uizben tseöpentsen az tei köziben is. Niarasdon az Vyheli Mathene söllieretöl. hogi Vyheli matene itt is el kezte uala baiolni füröl ni es ki tudatek, nem mere osztan it maradnj hanem el mene innel.

11) Tano Horvat Istuanne hiti utan. semmit sem tud tsepi Andras felöl egiebet, hanem az mint az Ura uallia tsak azt. hanem azt teszi hoza. hogj ugj monta akkor az Vra. hogj tsepiek azt mondottak. tudom sogor miert ieöttel.

Azt is uallia hogj az felesege Chepi Andrasne azt mondotta az Vranak no mint beszel. talan azt tudod hogj ma is pentek uagion: nam maid bele hozod temagad magadat.

Az utan is megh hogj masodszor oda ment uolna Horvat Istuan. nem talalta othon Chepieket, hanem kerdette hogj hol uannak. kire mondotta igen tudom en hol uadnak a kinek houa dolga uagion oda uannak, tudom miert ieöttel de aban bizoni kedved nem telik. az Simon Ferenczne Szette harmat felöl eöis hallotta, hogj Matias Jakab beszelte uolna masok elöt.

12) Tano. Czompo Matiasne hiti utan semmit sem tud. hallotta hogj Vörös Peterneuel laknek Lazlo Pal.

13) Tano. Molnar Ambrusne. hiti utan semmit sem tud.

14) Tano. Kouats Matiasne hiti utan azt uallia hogj hallotta hogj egiczer rea uallottanak uolna. Vas Gergelner(e) és Simon Ferencznere. Szakallason laktokban. hogi Lazlo Palneual Kapta uolt Veörös Peternet az arokban. koczo Istuantol hallotta.

15) Tano Szabo Ilona. hiti utan semmit sem tud. egiebet hanem. Eketsen Farkas Peternetöl hallotta hogi az bogiaj erdön által röpült volna. Matias Jakab beszelte Czülleögh Matiasnak. hogi az buzat boronalta uona. Simon Ferencne egiebet sem tud.

16) Tano Kulchar Kata hiti utan semmit sem tud. Lazlo Pal Veörös Peterneuel hogi uele laknek hallota. masoktol.

17) Tano. Szabo Peterne megh esküt semmit sem tud. egiebet hanem Simon Ferenczne felöl azt mongia hogi az megh holt bogar Janosne beszelte egiczer nekj. hogi 3. tehenenek el ueszet uolt az teie, es arra taneitottak hogi mikor süt feie meg estue es reguel az teheneit es aual pemetölie ki az kemenczet es az ki el uette az tehene hasznat oda megjen Simon Ferenczne ment oda es kotlo ludat kert töle Vjhelj Matiasnehoz, azt latta hogj feieres ganet szedet föl es az feiö kannaban tette es arra feite az teheneit. latta ezen tano hogi igen poros uolt az kannaban az tej föllül. tsudalkozot raita mitöl ollian poros, azt mondotta hogj az tehenek kapalliak az port bele. Matias Jakab igaz hog kouaszt kert tölc. mit tsinalt bele azt nem tugia igaz hogj az eö kemenczeieben uetette, mit tsinalt osztan uele azt nem tugia Matias Jakab hogi beszelte it az kuton. Nemet Ambrusnenak es Tot Jakabnenak. es ezen tanonak. hogj Simon Ferenczne boronalta az buzat. Sz. Gieörgj nap estin. az beök alat.

18) Tano Lazlo Janos hiti utan semmit sem tud egiebet hallotta hogi az eötset Lazlo palt szoltak aual hogj Veörös Peterneuel laknek. de ö nem latta.

19) Tano. Bödök Janosne azt uallia hogi mindenkor hallotta azt hogi Vas Gergeline tudakos uolt uolna. azt is

mongia hogi Simon Fereneczne ieöt ide ez tanonak hazahoz, immar fogua uolt konkoline es mondotta hogj anna az Isten hogj fagina megh konkoline ot az hol uagion. mert tudom hogj rea ual az szegenj Aniamra igen feltem. Kerdette hogj magad felsze. es retteget magis. Simon Ferenczne. Lazlo Pal hogj Veörös Peterneuel el. nialuan uagion az egesz ket Geler. Szabo Peternet hallotta hogj Konkoline azt mondotta. hogj eleget sibolkodik teiböl uaibol. Simon Ferenczne azt is mondotta. hogj az en Aniam. semmit nem tud egiebet az tehenek hasznanal. es azert mongiak tudomaniosnak. Vyhelj Mathene felöl azt tugia. hogi uilagtalan koldus ieöue Niarasdrol hozza . . monda hogj az minalunk az tehenek haszna felöl igen tudakos uolt egiebet semmit sem tud.

Feölscö Geler.

20) Tano. Kocho Istuan megh esküt hiti utan az uallia hogj egikorban uolt az fel laban talam. 16. auagj teöb likis kit ugian megh uesztettek uolt. es egikor ment Lakra Chepi András az kuton mert akkor uizet, kérdette töle mi lölte az labadat Istuan Vram. en mondam bizonj en nem tudom mi leölt. de im terdigh mind el likadozot az labam. es monda hogj hozas tsak meszet es hints azal megh giogjul. mondam. hogj ha nem tarthatom raita. monda arra. hogj ha nem tarthatod osztán. hiszem uesd el rola. mi kerdenk azt is az tanotól. hogj ha tude Chepi Andras ualami tudomant monda erre, hogj nem tudna Istenért hiszem ha az Attiais Illien uolt. az az tudomanj nemzetsegről nemzetségre marad. Sigmond Andrasne felöl azt mongja egjkor uolt Sigmond Andras szolgaia Chelle Benedek. hogj ot kin laktanak az reten többen az marhaual. tahat adot az Aszonia az legenek . . . . sirat, kiuel megh kente az teheneket, kit mikor az.... usiak megh lattak uolna. Az Vrnak panaszt tettenek felöle az Vr osztan az szolgat teöruenhez tartatta, kire szomszedsagbol. fogot embereket hiuatot, es ez tanot allatta maga kepeben. Turj Vram. megh kerdette mitsoda sir az. es hol uette az legeni azt felelte, hogj eő neki az Aszonia atta es azt hatta hogj megh kennie az teheneket uele. de az legeni nem tutta mire ualo. Annakutanna be szet-

tek az bizonisagra es megh lattak az törueni teuö emberek. be hittak ez tanot es azt mondottak hogj mi erre töruent nem teszünk. lassa ugimond Turj Vram mit tselekeszik. osztan ugian tsak eben niomakodek el. azt is monta Turj Vram. hogj am veszen mas mint az fattiu teöketlen. ugj ertette hogj az Nikos Matias fianak az labat hogj megh uesztettek is Sigmondne adot ualami sirt es aual giogjult megh. Vas gergelne felöl azt tugia hogj Kanisai Istuannal uolt töruenie es uetet uolt szemere ualamit, megis sulioseitotta uolt az töruenj. azt is megh engede nekik az Vr, nem akara hogj az ő faluiabol tessek afele hituansagh kj. monduan ueszenek mas miat. Azt is hallotta hogj az mint konkoline ualota hogj az Lazlo peterne felöl az mint az Simon Ferencz leania kata. ki most Ferencz Janosne Gutan azt beszellette ittis az faluban hogj az uala alat egj Vy fazokat tart az masik Annia kiben telen niaron zöld körtuelit tartot, az fazek alat egy Varas bekat tartot. kinek minden nap, teiet adtak ennj. Azt is mongia hogj Simonj Ferenczne migh Szakallason lakotis. adigh ki nem bocsatta az marhaiat ualamigh az tsordat ki nem hajtottak. es mikor ki haitotta az marhat, uisza iciteben tsak egj Vyni fat talaltis az uczan feöl szette az tsorda niombol. mit tsinalt uele maga tugja. itt is azon szerent tselekeszik mint szinten. szakallason. Azt is mongia hogy minden esztendőben azt tselekeszi hogy pünkösd estin sz. Giörgj. estin sz. Philep Jakab es sz. Lucza Aszoni estin hogj pemetenek asagjaual ueri megh az tehencit. es az Asagal haitattia ki ha maga nem merj az szolgaiaual haitatia kj. ez ta . . . . dette az Simon Ferencz szolgaiatol. hogj miert . . . . eszi ezt az Aszoniod. azt mondotta hogj en szolga uagiok azt kel tselekednem az mit nekem mond: de az semmj. hanem elöször is siraual keni megh az teheneket es azutan pemeteli megh eöket. Azt is mongia hogj egikorban az leania ment Simon Ferencznehez tüzért hogy tüzet uet föl. tahat azonnal meg hintette egj köuit kit a tüzhelen tartot. ualamiuel. es azt nem tugia miuel mert nem mert hatra nezni. Marton Janosneis tüzet uit ugian onnal. Azt üszögel keserte ky az külsö kapuig. Laz-

lo Pal felöl, ugj erti eöis, hogj uagion . 8. esztendeie miulta Veörös Peterneuel lakik Azt is mongia hogj egjczer az szenben feküt es. 3 tehene uolt megh. kötue. azonban nem alut, es. 3. Aszonj el ieöt es egik mingiarast. egi kannat le tet, az agas mellet, es mingiarast megh uoniogattak az tsetsit az teheneknek, eszekben uettek hogi nem aluszom és mingiarast tsak ki tsattananak. az menniere eszemben uettem. ugi esmertem. hogj Lazlo Peterne. es Simon Ferenczne uolt, az harmadikat nem esmerhete meg. Vjhelj Mihalne felöl azt hallotta hogj Szarnaj Istuannet hogj megh egettek Niarasdon. attol ualo felteben. kutallot ala.

21) Tano. Horuat Ferencz. hiti utan azt uallia. hogj azt tugia bizonial. hogj Lazlo Pal Veörös Peternehez oda iar. mert egikor miko(r) az haz elöt ualo ton altal ieöt uolna Veörös Peterne Lazlo Pal ot uolt az kemenczes kertben es ezen tano latta, fön alua egjüt uetkezni.

22) Tano Marton Janos hiti utan azt uallia hogj Vas Gergelne az maga tehene hasznat megh tugia tartanj. Lazlo Palt is latta hogj mind eyel napal Veörös Peter hazahoz jar. miert, azt nem tugia. azt is tugia es latta hogj Sipos Mihalnenak az Annia taneitotta Lazlo Peternet, de mire azt nem tugia az tüz hozokat tugia hogj Lazlo peterne üszöggel keserte kj. Azt is tugia hogj ez el mult niaron Simon Ferencznenel eöszi attak az teiet, az eö felesege. es mikor ide köllöt adni az teiet, es az fölit le akarta ueni. mingiarast uizel fordult föl. onnal hazol penigh Simon Ferenczne noha ide atta az teiet de ö. turot niomot es. köpült. mint lehetet. azt maga tugia de az magaeis oda marat, nem hogj az öveben uolt uolna. haszna.

(következik egy igen roncsolt levél, melyből csak a következőket olvashattam)
azt is tugia hogj oda ieöt ez ta . . . . Ferenczné. es az kapu közeö fat g . . . . fölszedte es az hona ala tette es . . . . uan az gaszt. semmit nem szolt . . . . tta erette monduan komam Aszonj . . . . fat gazt az kapu közeölis fő . . . . haragudot. es az falu uegh fel . . . . . ta osztan az gazt mert nem lat . . . . nagj

tsatimaia uolt osztan . . f . . . . hogj bizoni meg taneit azer . . . . ha megh tud taneitanj . Vy . . . . . hogj Niarasdon rea uallott . . . . . .

23) Tano Veöreös Peter. hiti utan . . . . elne felöl hallotta hogj tud . . . . . . .neuel harmat szedni mentem . . . . . Simon Ferenczne Asaggal es p. . . . . neit. azt is tugia hogj mind az fai . . . . . . cö penigh legh utol haitia kj.

(24) Tano. Tot Janos. hiti utan azt uallia . . . . . .

(25) Tano. Horuat Ferencz szolgaia latta . . . . . Veörös Peterhez jar . de nem tugia . . . .

(26) Tano hiti utan. semmit nem tud. Si . . . . haitia ki az tehenet minden nap . . . . Lazlo Pal oda iar Veörös Peternehez.

27) Tano. Aczel Gergel. hiti utan semmit sem tud. azt tugia hogj minap bogjan leteben Szabo Jakabne mondotta nekj hogj eötet, ualami Korpa miat megette Simon Ferenczne. azt lattia hogj Lazlo Pal Veörös Peter hazahoz sokat iar.

28) Tano. Tot Jakab. hiti utan semit sem tud. Vas Gergelnet hallotta hogj eördöngeös egjebet semit nem tud.

29) Tano. Sipos Mihalne semmit sem tud.

30) Tano. Veöreös. Peterne semmit sem tud. azt latta hogj asagal haitotta ki Simon Ferenczne az marhat.

Tot Janosnak nem iutot uolt eszeben. hogj egjczer. 1. tehen sa . . uet uolt. Simon Ferencznetöl. es mikor kettö szeg . . . 1. tikmoniat egeszen talalt bene . . . . nagiob szitot adot az tikm . . . . eheti mert tsak azert tette . . . . Istenert kerte tot Janosnet, h . . . .

. . . . at Ferenczne. hiti utan . azt hallotta . . . . . . n Ferenczne Vas Gergelneuel az . . . . rtanak Szakalloson: azt latta hogj . . . . gh cölelte Veörös peternet.

. . . . line hiti utan semmit sem tud. egiebet . . . . t hallotta hogj Simon Ferencz megh . . . . .

. . . . bo Jakabnet, es asagal haitia kj az . . .
. . . . Lazlo Pal Veöröa Peternehez.

. . . . Janosne hiti utan semmit sem tud . . . .
. . . . . terne üszögel keserj az tüzuiuöket . . . . .
. . . . hasznat. mint uette el ugj uallia . . . .
. . . a: Lazlo Pal. oda iar Veöreös . . . . es egjczer eösze eölelketek. azt is . . . . Lazlo Pal az szekeren feküt es . . . . Veörös Peterne el ment. de ne . . . . . mit mieltek.

. . . . Simon Ferencz. szolgaia. hiti utan . . . . . .
. . . . . sem tud. hanem Asagal haitotta . . . .
. . . Simon Ferenczne.

. . . . Tot Jakabne hiti utan semmit sem tud.

36) Tano. Koczo Istuane hiti utan semmit sem tud. Asagal haitia kesen ki az marhait Simon Ferenczne.

(Folytatjuk.)